

Ομιλία στη Λευκωσία την Πέμπτη 19 Σεπτεμβρίου 2019 στο Σεμινάριο που διοργάνωσαν το Ίδρυμα Κόνραντ Αντενάουερ και το Ίδρυμα Γλαύκος Κληρίδης με θέμα: «Σημαντικές Γεωπολιτικές Προκλήσεις για την ΕΕ: Ενέργεια και Άμυνα.»

Συμμετείχαν οι Υπουργοί Άμυνας και Ενέργειας της Κύπρου, ο ΑΓΕΕΦ Στγος Λεοντάρης και πολιτικοί και ακαδημαϊκοί από την Κύπρο, την Ελλάδα, την Τουρκία και το Ισραήλ. Την Ελλάδα εκπροσώπησε ο Γραμματέας της Επιτροπής Άμυνας βουλευτής Σερρών κ. Χατζηβασιλείου. Το Σεμινάριο στέφθηκε με απόλυτη επιτυχία και περιελάμβανε σημαντική ανταλλαγή απόψεων και διαφόρων αντικρουόμενων γεωπολιτικών θέσεων για τη κατάσταση στην Αν. Μεσόγειο. Τα κυριότερα σημεία της εισήγησης μου μεταφρασμένα, (το Σεμινάριο έγινε στα αγγλικά) παρατίθενται παρακάτω:

Κύριες γεωπολιτικές προκλήσεις για την ΕΕ: Ενέργεια και Άμυνα - εισηγήσεις και συζήτηση για την Άμυνα

- Σημαντική γεωπολιτική πρόκληση για την ΕΕ πρέπει κατ αρχήν να αποτελεί η κατοχή και η απειλή προσάρτησης από την Τουρκία κυπριακού εδάφους το οποίο αποτελεί και ευρωπαϊκό έδαφος.
- Κυριότερες γεωπολιτικές προκλήσεις για την ΕΕ: Τρομοκρατία, παράνομη μετανάστευση, όπλα μαζικής καταστροφής, προσάρτηση Κριμαίας και κατοχή ουκρανικών εδαφών, κυβερνοπόλεμος, υβριδικές απειλές, ασφάλεια ενεργειακών δικτύων.
- Δύο οι σημαντικές προκλήσεις για την ΕΕ στη περιοχή μας: Προσφυγικό και ενεργειακή ασφάλεια.
- Το προσφυγικό δεν είναι διμερές θέμα Ελλάδος ή Κύπρου. Είναι καθαρά θέμα Τουρκίας - ΕΕ και έτσι πρέπει να αντιμετωπίζεται. Η Τουρκία χρησιμοποιεί εξ αρχής το (εκ νέου αυξανόμενο) κύμα προσφύγων προς την Ευρώπη για να επιτύχει γεωπολιτικούς στόχους στη Συρία και οικονομικά και πολιτικά κέρδη στη διαπραγμάτευση της με την ΕΕ.
- Το προσφυγικό αφορά όχι μόνο την Ελλάδα αλλά και την Κύπρο και ολόκληρη την ΕΕ γιατί η Τουρκία έχει διασυνδέσει όλα τα θέματα αμυντικής και εξωτερικής πολιτικής και τα διαπραγματεύεται συγκεντρωτικά. Προσφυγικό, βίζα για την ΕΕ, ενεργειακό, Συρία, ζώνη προσφύγων στα νότια σύνορα της, αναχαίτηση των Κούρδων, ενεργειακό στην Αν. Μεσόγειο, διεκδικήσεις στο Αιγαίο, αμερικανικά αεροσκάφη και ρωσικοί πύραυλοι, σχέσεις με ΗΠΑ, Ρωσία, Αραβικά κράτη και Ιράν. Λαμβάνοντας υπόψη αυτή την «ολιστική» προσέγγιση, η στάση και η πολιτική μας προς την Τουρκία πρέπει να είναι ανάλογη και αποτρεπτική, διαφυλάσσοντας τα δικά μας συμφέροντα.
- Στον τομέα της ενέργειας, η Τουρκία αποφάσισε να αγνοήσει το διεθνές δίκαιο και το δίκαιο της θάλασσας, τις διπλωματικές προσπάθειες στην Ανατολική Μεσόγειο και όλες τις σχέσεις και συμφωνίες καλής γειτονίας, και να επιβάλλει παράνομες καταστάσεις ερευνών στην κυπριακή ΑΟΖ χρησιμοποιώντας την Σκληρή Ισχύ που τις παρέχει η ναυτική της ισχύ και παρέχοντας στην Κύπρο

(και την ΕΕ), κατά τη συνήθεια της, δυο επιλογές: αποδοχή των παράνομων ενεργειών και απαιτήσεων της ή στρατιωτική (ναυτική) κρίση/σύγκρουση.

Υπόψη ότι η Κύπρος στερείται ναυτικών δυνατοτήτων. Ενδεχόμενη προσπάθεια της να επαναλάβει την ίδια πολιτική στο Αιγαίο, παρέχοντας στην Ελλάδα τις ίδιες δυο επιλογές (αποδοχή απαιτήσεων ή στρατιωτική σύγκρουση) εκτιμάται ως ιδιαίτερα επικίνδυνη για την ασφάλεια στην περιοχή αλλά και για την ίδια την Τουρκία δεδομένων των αεροναυτικών δυνατοτήτων των ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων. Γι' αυτό και εκτιμάται ότι η Τουρκία θα την αποφύγει στο άμεσο μέλλον.

- Τελικά η Τουρκία αποτελεί τον κοινό παρονομαστή των περισσότερων και σημαντικότερων προκλήσεων ασφαλείας που αντιμετωπίζει η ΕΕ στην περιοχή.

- Η ΕΕ αποτελεί την κυρίαρχη δύναμη στον κόσμο στον τομέα της Ήπιας Ισχύος αλλά στερείται δικών της στρατιωτικών δυνατοτήτων Σκληρής Ισχύος, οργάνωσης και χρηματοδότησης για να αντιμετωπίσει αυτές τις προκλήσεις κατά του εδάφους της και των συμφερόντων της. Η μεγάλη οικονομική ισχύς της όμως, θέτει στη διάθεσή της ένα ισχυρότατο εργαλείο Σκληρής Ισχύος, τις οικονομικές κυρώσεις, τις οποίες και μπορεί να χρησιμοποιεί σαν «όπλο τελικής φάσης» εναντίον των «ταραχοποιών» κρατών.

- Η ΕΕ προκειμένου να αναβαθμίσει το ρόλο της ως ισχυρού και αξιόπιστου γεωπολιτικού παίκτη πρέπει να αλλάξει την προσέγγιση της προς τη Σκληρή Ισχύ, να αποδεχτεί την αναγκαιότητα να έχει στρατιωτικές δυνατότητες χωρίς να γίνει ποτέ στρατιωτική συμμαχία, να αποκτήσει Σύστημα Διοικήσεως και Ελέγχου, οργάνωση, τις απαραίτητες δυνάμεις άμεσης αντίδρασης και μέσα, και τέλος δυνατότητα χρηματοδότησης στρατιωτικών Επιχειρήσεων, προκειμένου να εξασφαλίσει την άμυνα και την ασφάλεια της καθώς και την προστασία των αρχών της, των πολιτών της, των συμφερόντων της και του Ευρωπαϊκού τρόπου ζωής.

- Στη συζήτηση που ακολούθησε τονίστηκε για μια ακόμα φορά, ότι η Κύπρος σε περίπτωση κρίσης/σύγκρουσης με την Τουρκία δεν πρέπει να περιμένει να μετάσχουν στην άμυνα και την προάσπιση της ακεραιότητός της ναυτικές και στρατιωτικές δυνάμεις της ΕΕ, διότι επί του παρόντος τέτοιες δυνάμεις δεν υφίστανται.